

Г.Н. ПОДОЛЬСЬКА, ст. викладач, Н.Б. ТОКАР, асистент, НТУ «ХПІ»

ДО ПИТАННЯ РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В СИСТЕМІ ОБЛІКУ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ

Сучасний бухгалтер займає провідне місце в управлінні підприємством. Він виконує велику роботу з планування, контролю господарчої діяльності підприємства, здійснює аудит та розробку управлінських рішень. Система бухгалтерського обліку відіграє важливу роль в управлінні потоками інформації про стан і результати діяльності бюджетної установи. Одним із завдань її функціонування є забезпечення керівництва бюджетної установи інформацією для прийняття рішень щодо раціонального та цільового використання бюджетних ресурсів, яка в повному обсязі відображає вартість майна бюджетної установи, результати розпорядження бюджетними коштами.

Одним із основних шляхів оперативного отримання повної та достовірної інформації про діяльність бюджетної установи є використання комп'ютерних технологій. Під інформаційними комп'ютерними технологіями розуміють сукупність методів і способів пошуку, збору, накопичення, зберігання та обробки інформації із застосуванням комп'ютерної техніки. Інформаційні технології є засобом освоєння стратегічних інформаційних ресурсів бюджетної установи, що обумовлюють її успішний розвиток. Матеріалізуючи інформацію, комп'ютерні системи перетворюють дані на джерела нових підходів та рішень, підвищують ефективність діяльності бюджетної установи.

Застосування комп'ютерної техніки вносить певні зміни до організації бухгалтерського обліку, при цьому комп'ютерна техніка з допоміжного засобу перетворюється на визначальний фактор організації обліку, впливаючи не тільки форму обліку, але й зміст. Ці зміни зумовлені тим, що удосконалюються способи обробки даних, які забезпечують швидкість надання інформації завдяки раціональній організації облікових даних, одноразового їх введення та передачі за всіма напрямками. В умовах використання комп'ютерних технологій

відбувається зміна системи бухгалтерського обліку, облікового процесу, підвищення рівня управління. Крім того, комп'ютерна форма ведення обліку має ряд переваг порівнюючи з ручною, серед яких основними є передбачені в програмі правила ведення бухгалтерського обліку (в програму вводяться правила формування тих чи інших проводок за господарськими операціями, тобто форма бухгалтерського обліку наповнюється специфічними бухгалтерськими знаннями), паралельне ведення обліку за декількома стандартами (на базі одних і тих же одноразово введених даних можна отримувати декілька систем оцінок і показників, що розраховуються за різними методиками).

Оптимальним способом організації бухгалтерського обліку на підприємствах є використання комп'ютерних мереж. Так, якщо в бюджетній установі кілька комп'ютерів об'єднані між собою, вони утворюють локальну мережу. Локальними мережами називають мережі, які об'єднують комп'ютери, розташовані недалеко один від одного, сполучені між собою. Реальний період часу введення бухгалтерських операцій за допомогою комп'ютерної мережі дозволяє суттєво прискорити весь процес обліку. При зміні даних на одному робочому місці результати одразу ж стають доступними всім користувачам, які працюють в цій мережі. Тому при такій організації вимагається висока дисципліна користувачів і відповідна кваліфікація всіх працівників бухгалтерії, які вносять інформацію до загальної бази даних. Бази даних у цій мережі існують в централізованому або розподіленому вигляді в пам'яті комп'ютерів. Якщо необхідно акумулювати певну частину інформації, то в локальній мережі спеціально з цією метою виділяється один комп'ютер, що призначений для централізованого інформаційного обслуговування і який називається «сервером». Тоді інші комп'ютери, які з'єднані в мережу, отримують назву «клієнти», а побудована мережа – «клієнт-сервер». У великій бюджетній установі таких інформаційних систем «клієнт-сервер» може бути декілька.

Мережеві версії комп'ютерних програм відрізняються великою складністю і високою ціною. При впровадженні вони потребують

індивідуального налагодження і супроводу для кожного клієнта, а також наявності кваліфікованого системного програміста, але їх застосування дозволяє автоматизувати робоче місце бухгалтера та підняти на новий рівень процес реєстрації господарських операцій. Бухгалтер працює за комп'ютером в діалоговому (інтерактивному) режимі, використовує зворотній зв'язок в процесі обробки інформації та отримує відповідні вихідні документи. Єдність інформаційної бази та повний автоматизований технологічний процес забезпечується за рахунок одноразового введення інформації. Інтеграція обробки даних первинного обліку і адаптація програмного забезпечення до потреб користувачів досягається шляхом застосування різних комп'ютерних програм.

Впровадження такої форми ведення обліку в бюджетних установах дозволить підвищити оперативність управління бюджетними ресурсами, посилити контроль за їх цільовим використанням, по-новому підійти до формування облікової інформації, значно знизити трудомісткість її обробки, за рахунок безпосереднього доступу бухгалтерського апарату до оброблюваної інформації. Крім цього, комп'ютеризація ведення бухгалтерського обліку в бюджетних установах є важливою передумовою створення єдиної інформаційної бази Державне казначейство – бюджетні установи. Вона зможе забезпечити ефективне управління ресурсами бюджету як головними розпорядниками, так і розпорядниками нижчих рівнів, а також виконання контролюючих завдань з метою одержання необхідної інформації о наявності відхилень.

Список літератури: 1.А.А.Вартаняк Комплексная автоматизация управления: задачи, подходы, преимущества // Бухгалтер и компьютер, № 6. – 2000. – С.21 - 23. 2.В.П.Завгородній Автоматизація бухгалтерського обліку, контролю, аналізу та аудиту. – К. АСК, 1998. 3.Т.Корунова Автоматизація обліку: яку програму обрати // Податкове планування, №2. – 2002. – С. 48 - 50. 4.Г.В.Лавинський, Т.Є.Оболонська, Б.В.Маринченко та ін. Автоматизовані системи обробки економічної інформації – К.: Вища школа, 1995.